

Ректор УжНУ, доктор історичних наук, професор Микола Веш.

На клопотання Народної Ради Закарпатської України згідно з постановою Ради Народних Комісарів УРСР та ЦК КП(б)У від 18 жовтня 1945 року був відкритий Ужгородський державний університет. Ще молодий тоді письменник Іван Чендей емоційно написав на шпальтах "Закарпатської правди": "На сторінки історії культурного життя нашої країни золотими літерами буде записана дата відкриття державного університету..."

Найбільші вузи та інститути колишнього СРСР допомагали молодому навчальному закладу зростати, набирати сили й педагогічного досвіду. Інститути Академії наук СРСР та УРСР, колективи Дніпропетровського, Київського, Львівського, Одеського, Харківського, Ленінградського, Московського, Саратовського університетів, Ніжинського педагогічного інституту направляли в Ужгород обладнання для навчальних та наукових лабораторій. Із вузів Баку, Казані, Тбілісі надсилали навчальну, науково-технічну, політичну, художню літературу та підручники.

Спочатку в Ужгородському державному університеті запрацювали підготовчі курси, а з 1 лютого 1946 року 167 юнаків та дівчат із різних міст і сіл України розпочали своє студентське життя. Навчальний процес на чотирьох факультетах — історичному, філологічному, біологічному та медичному забезпечували 26 викладачів. Перший випуск відбувся у 1951 році, а за всі роки свого існування університет підготував близько 65 тисяч спеціалістів. Ректорами вузу в різні роки працювали Добош С.В., Курішко А.М., Ткаченко В.Г., Ленарський І.І., Челур Д.В., Шульга В.Г., Лендел В.І., Сливка В.Ю., Русин В.І.

Рішенням Міжрегіональної акредитаційної комісії від 21 жовтня 1993 року та колеґії Міністерства освіти України від 27 жовтня 1993 року УжДУ акредитовано за статусом вищого закладу освіти четвертого рівня.

За вагомих внесок у розвиток національної освіти і науки Указом Президента України від 19 жовтня 2000 року університету присвоєно статус національного і перейменовано в Ужгородський національний університет. У 2003 ро-

Ужгородський національний університет: "БІЛЬШЕ ЗНАЄМО – БІЛЬШЕ МОЖЕМО"

ці УжНУ підтвердив свою акредитацію за вищим рівнем (Рішення Державної акредитаційної комісії від 10 червня 2003 р. та наказ Міністерства освіти і науки України від 23 червня 2003 р.).

Ужгородський національний університет є найпотужнішим осередком освіти і науки в Закарпатті. На 18 факультетах (біологічний, географічний, економічний, інженерно-технічний, історичний, математичний, медичний, міжнародних відносин, романо-германської філології, стоматологічний, суспільних наук, фізичний, фізичного виховання і спорту, філологічний, хімічний, юридичний, післядипломної освіти, довузівської освіти) та 91 кафедрі готують фахівців за 33-ма напрямками та з 42-х спеціальностей. В університеті навчається понад 11 тис. студентів, у т.ч. 7368 за денною формою навчання. Підготовка науково-педагогічних кадрів здійснюється через аспірантуру та докторантуру з 50 спеціальностей. На факультеті післядипломної освіти проводиться підготовка лікарів-інтернів та перепідготовка фахівців із базових спеціальностей, працюють курси підвищення кваліфікації медиків.

У процесі розвитку УжНУ при університеті функціонували Ужгородський та Виноградівський загальнонауковий факультети та загально-технічний факультет, які в подальшому стали базою для відкриття економічного й інженерно-технічного факультетів.

Загальна площа всіх приміщень УжНУ становить 103 тис. кв. м. Продовжується будівництво нового навчально-лабораторного корпусу загальною площею 12 тис. кв. м. У п'яти гуртожитках проживає 3046 студентів та аспірантів. Має вуз своє видавництво, спортивний комплекс із закритим 25-метровим плавальним басейном, ботанічний сад, зоологічний музей, високогірну біобазу у с. Колочава Міжгірського району, спортивно-оздоровчий табір "Скалка" в Ужгородському районі, санаторій-профілакторій, гірськолижну базу "Плішка" та ін.

Найбільша в регіоні наукова університетська бібліотека нараховує 1,5 млн. примірників книг. Її послугами користується 40 тисяч читачів. Тут зберігається багато унікальних зразків вітчизняного й зарубіжного книгодрукування, зокрема інкунабули (першодруки), що побачили світ до 1500 р. Варто назвати й рукопис історика Михайла Лучка "Історія карпатських русинів" (латинською мовою), "Російську граматику" Михайла Ломоносова, збірку безцензурних поем Тараса Шевченка, видану в Празі у 1876 р., "Русалку Дністровую" М. Шашкевича, І. Вагілевича і Я. Головацького, що побачила світ 1837 р. у Будапешті, "Острозьку біблію", надруковану Іваном Федоровим у 1581 р., "Мінею", написану 1556 р., рукописи Василя Довговича, Олександра Духновича, Арсенія Коцака та ін.

За роки функціонування в УжНУ сформувалися відомі в Україні та за кордоном наукові школи з фізики і хімії складних напівпровідників, дослідження процесів зіткнення електронів і фотонів з атомами і молекулами, емісійної електроніки, алгебри, діалектології, теоретичної та прикладної гастроентерології тощо. Функціонують дві спеціалізовані ради із захисту докторських та три із захисту кандидатських

дисертацій. Видаються наукові вісники (серії "Медицина", "Біологія", "Математика", "Політологія, соціологія, філософія", "Історія", "Філологія", "Хімія", "Фізика", "Педагогіка", "Економічні науки"). Наукові дослідження проводяться на всіх кафедрах, у п'яти науково-дослідних інститутах: фізики і хімії твердого тіла, карпатознавства, україністики, фітотерапії, мозку; в Інституті державного управління та регіонального розвитку, Центрі гунгарології, Центрі випробувань і клінічних досліджень нових лікарських препаратів та інших підрозділах.

Ужгородський національний університет здійснює міжнародне співробітництво за 60-ма договорами з вищими навчальними закладами з 15-ти країн Європи та Азії, а також США. Щороку у закордонні відрядження виїжджає близько 300 викладачів, аспірантів і студентів. Відповідно університет приймає майже 200 іноземців. Наразі УжНУ бере участь у реалізації 15-ти міжнародних наукових програм. Щороку на базі університету проводиться понад 20 міжнародних наукових конференцій і симпозіумів, виконується більше 70-ти науково-дослідних тем.

Гордість університету — могутній кадровий потенціал. Понад 30 науково-педагогічних працівників удостоєні почесних звань України — заслужених діячів науки і техніки, працівників освіти, лікарів, винахідників та ін.; 10 — лауреатів Державної премії України в галузі науки і техніки. Науковці університету здобули шість Державних премій України в галузі науки і техніки: у т.ч. у 1989 р. — за цикл робіт "Розробка дослідження складних некристалічних халькогенідних матеріалів і створення на їх основі елементів оптоелектроніки та лазерної техніки", 1995 р. — за цикл робіт "Елементарні процеси та резонансні явища в парних зіткненнях електронів, атомів і іонів", у 2000 р. — за цикл робіт "Хімія, технологія і властивості складних халькогенгалогенідних матеріалів", 2001 р. — за цикл робіт "Нові фізичні ефекти в сильніс-анізотропних напівпровідниках та прилади на їх основі", у 2003 р. — за цикл робіт з проблем регіональної соціально-економічної політики в Україні та 2005 р. — за цикл робіт "Розробка наукових засад і практичних рекомендацій збереження біорізноманіття в контексті сталого розвитку України". Вони видали близько 500 монографій та понад 200 підручників і навчальних посібників. Університетський гуртожиток спостережень штучних космічних об'єктів включено в міжнародні мережі та програми.

Чимало випускників університету стали відомими вченими, письменниками, державними і громадськими діячами, серед них — академіки і члени-кореспонденти Національної академії наук України, респонденти Російської академії наук, лауреати Державної премії ім. Т. Шевченка, лауреати Всеукраїнського конкурсу "Молодий вчитель року" та заслужені вчителі України.

Адреса УжНУ:

88000, м. Ужгород, вул. Підгірна, 1

Тел.: (03122) 3-42-02

Тел./факс: (03122) 3-33-41, 3-61-11

Ел. пошта: admin@univ.uzhgorod.ua

Веб-сайт: <http://www.univ.uzhgorod.ua>